

ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΟΠΟΙΑΣ.

ΔΙΑ νὰ κατασκευάσῃ τις καθαρὸν καὶ ἄσμον ἐλαιον, πρέπει αἱ ἐλαῖαι νὰ ἦναι ὄριμοι, καὶ ἡ μὲ τὰς χεῖρας νὰ συνάγωνται, ἢ ν' ἀπλόνωνται ψάσαι ὑπὸ τὰ δένδρα, διὰ νὰ μὴ πίπτῃ εἰς τὴν γῆν ὁ καρπὸς, μήτε νὰ μένῃ πολὺν καιρὸν ἀνεκπίεστος· τὸ ἐλαιον δὲ νὰ πλύνεται καὶ νὰ κατασταλάξῃ πρὶν ἐμβῇ εἰς τοὺς πίθους, νὰ μεταγγίζεται ἀκολούθως, τὰ ἀγγεῖα νὰ ἦναι καθαρὰ, καὶ νὰ φυλάττωνται εἰς δροσερὸν μέρος.

Τὸ διὰ ραβδίσματος τίναγμα τῶν ἐλαίων βλάπτει τὴν καρποφορίαν τοῦ ἐρχομένου ἔτους, καὶ σκορπίζει τὰς ἐλαίας, αἱ ὁποῖαι χάνονται καὶ μολύνονται. Ἄν δὲν ἐμπορῇ τις νὰ ὑποστρώνῃ ψάδας ἢ πανία, πρέπει νὰ σαρόνῃ τὸ ἔδαφος, καὶ νὰ κόπῃ τοὺς θάμνους καὶ τὰς ἀκάνθας· αἱ πίπτουσαι φυσικῶς ἀπὸ τὸ δένδρον εἶναι ἐλαιωδέστεραι, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνάγωνται ἀμέσως διὰ νὰ μὴν ἀποκτῶσι τὴν ὁσμὴν τοῦ χώματος, τὴν ὁποίαν μεταδίδουν εἰς τὸ ἐλαιον. Ὅσοι ἔχουν ἐσκορπισμένα τὰ ἐλαιόδενδρά των, καὶ δὲν ἐμποροῦν νὰ περιμένωσι τὴν ἐντελὴ καὶ σύγχρονον ὥρίμασιν τοῦ καρποῦ, πρέπει νὰ τὰ ραβδίξωσι μὲ προσοχὴν, εἰς τὸ ξύλον κτυποῦντες καὶ ὄχι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὀλίγοι κτηματῖαι μας ἐπιμελοῦνται τὴν ἐλαιοποιῶν· οἱ περισσότεροι συνάγουν ὠρίμους καὶ ἄωρους ἐλαίας ὁμοῦ, καὶ τὰς βάλλουν ῥυπαρὰς εἰς ἀκάθαρτα πιεστήρια, τὸ δ' ἐλαιον ἅμα ἐκβῇ χύνουν εἰς ἀσκούς ἢ λάκκους ἀκαθάρτους· ἐπομένως τοιοῦτον ἐλαιον εἶναι κακῆς ποιότητος, καὶ ὀλίγον ἀφίνει κέρδος.

Εἰς τὴν Εὐρώπῃν καθαρίζουσι τὰς ἐλαίας ἀπὸ πᾶν ἀλλότριον, τὰς ἀφίνουσι δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς μικροὺς σωροὺς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἰδρόνωσι μόνον, χωρὶς νὰ πολυζεσταίνωνται καὶ νὰ ταγγίζωσι. Τὰς τρίβουν ἔπειτα εἰς τὸν μύλον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὰ πιεστήρια, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἐντέλειαν ἐκθλίβουν ὅλον τὸ ἐλαιον, καὶ ἡ ἐργασία ἐνταυτῷ ἐκτελεῖται ταχύτερα· τὸ πρῶτον ἐλαιον, παρθενικὸν λεγόμενον, σπανίως ἀνακατόνουσι μὲ τὸ δεύτερον, καὶ οὐδέ ποτε μὲ τὸ τρίτον.

Ἐκαστον ἀπὸ τὰ διάφορα ταῦτα ἐλαία βάλλουν εἰς κάδδους μετὰ ψυχροῦ νεροῦ, καὶ συγκινοῦντες τὸ πλύνουσι καλὰ. Ἀφοῦ δὲ τὸ νερὸν κατασταλάξῃ, συνάγουν ἐπιτήδεια τὸ ἐπιπλέον ἐλαιον μὲ κουτάλαν, καὶ τὸ βάλλουν εἰς τὸν πίθον· ἀνοίγουν ἔπειτα μίαν τρύπαν εὐρισκομένην εἰς τὸν πυθμένα τοῦ κάδδου, διὰ νὰ τρέξῃ τὸ νερὸν. Ὅσον δ' ἐλαιον μείνῃ, καθὼς καὶ τὴν ἀμόργην, τὰ βάλλουν εἰς μίαν δεξαμενὴν (γούρναν), ὅπου χύνουν καὶ ἄλλο νερὸν, ἀνακατόνοντες καλὰ, διὰ νὰ ἀναβῇ ὅλον τὸ ἐλαιον, τὸ ὁποῖον συνάγουν καὶ βάλλουν χωριστὰ, ὡς κατωτέρας ποιότητος. Τοὺς μύλους, τὰ ἐλαιοτριβεῖα, τοὺς κύρτους, καὶ τοὺς κάδδους πλύνουν συχνά· προσέχουν δὲ ὥστε οἱ πίθοι ἢ τὰ βαρέλια, ὅπου φυλάττουσι τὸ ἐλαιον, νὰ ἦναι καλοπλυμένα καὶ καθαρὰ.

Τινὲς ἀφίνουν τὰς ἐλαίας των συνηγμένας πέντε καὶ

ἕξ ἡμέρας διὰ νὰ δοκιμάσωσι μικρὰν βράσιν, ἥτις αὐξάνει μὲν τὴν ποσότητα καὶ διαύγειαν τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ τοῦ μεταδίδει βαρεῖαν ὁσμὴν· καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι τόσο καλὸν διὰ φάγωμα, ἂν καὶ διὰ φῶτισμα ἦναι ἐξαίρετον.

Οἱ ἐπιμελεῖς ἐλαιοποιοὶ δὲν εὐχαριστοῦνται μόνον μὲ τὸ πλῆσιμον τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς κάδδους, διότι ἐμπεριέχει ἀκόμη μυζώδη τινὰ οὐσίαν, ἥτις, ἂν δὲν χωρισθῇ ἀπὸ αὐτὸ, τὸ φθείρει μετὰ καιρὸν· ἡ ὕλη αὕτη κατακαθίζει εἰς εἴκοσι ἢ εἰκοσιπέντε ἡμέρας, ἂν οἱ πίθοι εὐρίσκωνται εἰς ζεστὸν μέρος. Τότε τὸ μεταγγίζουν εἰς ἄλλους καθαρὸς πίθους ἢ βαρέλια, τὰ ὁποῖα βάλλουν εἰς ὑπόγεια, ἂν δὲν σκοπεύουν νὰ τὰ πωλήσωσι.

Τὸ καλὸν ἐλαιον πῆζει, ὅταν εὐρίσκεται εἰς δροσερὸν μέρος, καὶ εἰς καλοκλεισμένα ἀγγεῖα.

Τὰ καλῆτερα δὲ ἀγγεῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ ἐλαίου εἶναι τὰ ὑάλινα· μετὰ ταῦτα, τὰ πήλινα ἀλειμμένα· τὰ βαρέλια καὶ τοὺς ἀσκούς πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τις, καθότι δὲν ἐμποροῦν νὰ διατηρήσωσι πολὺν καιρὸν ἀδιάφθαρτα τὰ ἐλαία. Εἶναι καλὸν ν' ἀλειφῶνται ἐξωθεν τὰ βαρέλια μὲ γύφον, ἥτις οὐδετερόνει τὴν διαφθοράν καὶ ἐμποδίζει τὸ ἐξιδρώμα τοῦ ἐλαίου. Οἱ ἀσκοὶ πρέπει νὰ πλύνωνται καλὰ, ν' ἀλατίζωνται, νὰ στεγνώνωνται, καὶ νὰ δοκιμάζωνται πρὶν δεχθῶσι τὸ ἐλαιον. Οἱ λάκκοι εἶναι καλοὶ, ὅταν ἦναι καλοκτισμένοι, ἀλειμμένοι μὲ κεραμωτὸν (κουρασάνι), στεγνοὶ, καὶ καθαροί. Εἰς ὁποιοῦνδήποτε ἀγγεῖον καὶ ἂν βάλλῃς τὸ ἐλαιον, πρέπει νὰ ἦναι καλοκλεισμένον· διότι ἡ συνάφεια τοῦ ἀέρος γεννᾷ τὸ τάγγισμα καὶ τὸ πίκρισμα.

Οἱ παλαιοὶ κατασκεύαζον ἐλαιον ἀπὸ ἄωρους ἐλαίας, τὸ ὁποῖον ὠνόμαζον ὁ μ φ ά κ ι ν ο ν ἢ ὦ μ ο τ ρ ι β έ ς.* συνῆγον τὰς ἐλαίας ὅτε ἤρχιζον νὰ μαυρίζωσι κατὰ μέρος, προσέχοντες νὰ μὴ πέσωσι καταγῆς, τὰς ἤπλων διὰ νὰ στεγνώσωσι, τὸ ἐσπέρας ἡλάτιζον αὐτάς, καὶ τὰς ἔφερον τὴν ἐπαύριον εἰς καθαρὸν μύλον, τὸν ὁποῖον ἐγύριζον ἐλαφρὰ διὰ νὰ μὴ συντριφθῶσιν οἱ πυρῆνες, καὶ διὰ νὰ τρέξῃ τὸ λεπτότερον μόνον ἐλαιον· τοῦτο δ' ἐπλυνον μὲ ζεστὸν νερὸν, τὸ ἀφινον νὰ κατασταλάξῃ, τὸ ἐβαλλον ἔπειτα εἰς ἀγγεῖα ὑάλινα, καὶ τὸ ἐφύλαττον εἰς δροσερὸν μέρος. Ἦτον ἐλαιον καθαρῶτατον, διαυγέστατον, καὶ γλυκύτατον, καὶ διήρκει πολὺν καιρὸν, καθὼς καὶ τὰ κατασκευαζόμενα σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου μεταχειρίζονται τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι καὶ κατὰ ταῦτα οἱ προπάτορές μας εἶχον ἀρκετὰς γνώσεις, καὶ ἐδίδον περισσότεραν προσοχὴν ἀπὸ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐλαίου.

Ἐχοντες λοιπὸν παλαιὰ καὶ νέα παραδείγματα καὶ μαθήματα, εἶναι ἀσυγχώρητον νὰ μὴν ἐμελώμεθα ἀπ' αὐτὰ, καὶ νὰ μὴ ζυγίζωμεν τὰς ἀδιακρίτους ὠφε-

* Τοιοῦτον ἐλαιον κατασκευάζεται ἤν σήμερον καὶ εἰς τὴν Χίον, ὅπου καλεῖται ἀγουρόλαδο.

λείας, ὅσαι προκύπτουσιν ἀπὸ τὴν τεχνικωτέραν ἐλαιοποιάν.—ΤΟΜ. Γ'. ΤΟΥ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Η ΕΠΤΑΝΝΗΣΟΣ.

Ἀριθ. 2.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

ΓΕΝΙΚΑ τινὰ περὶ τῆς Ἐπτανήσου ἐκθέσαντες εἰς τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν, μεταβαίνομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς πρωτεύουσας Κερκύρας.

Τὴν νήσον Κέρκυραν διαχωρίζει ἀπὸ τὴν Ἥπειρον πορθμὸς ἀνώμαλος κατὰ τὸ πλάτος, δεκατέσσαρα μίλια ὧν εἰς τινὰ μέρη, ὁκτὼ ἀντικρὺ τῆς πόλεως Κερκύρας, δύο δὲ μόνον κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν ἐξοδόν. Τὸ μῆκος τῆς νήσου ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης ἡ Κασσιόπην ἄκραν, (εἰς 390 51' Β. πλάτους), μέχρι τῆς Λευκῆς ἄκρας, (εἰς 390 21'), εἶναι 38 μιλίων περίπου. Πλάτος ἔχει παραπολὺ ἄνισον, εἰκοσι σχεδὸν μίλια ἐκτεινόμενη κατὰ τὸ βορεινὸν μέρος, στενυμένη ἀκολουθῶς εἰς ἑξ', ἀνοίγουσα πάλιν κατὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ὅπου εἶναι ὡς ἑνδεκα μίλια πλατεῖα, ἔπειτα δὲ συστέλλομένη πρὸς τὸν νότον εἰς τρία ἢ τέσσαρα, καὶ λήγουσα εἰς ὑψηλὸν στενὸν ἀκρωτήριον. Ἐκ τοῦ νοτιανατολικοῦ παραλίου τῆς Ἰταλίας ἀπέχει περὶ τὰ 100 μίλια. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς νήσου εἶναι 227 τετραγωνικῶν μιλίων, καὶ γενικῶς ὄρεινή, μάλιστα δὲ εἰς τὰ ἀρκτῶα μέρη. Δύο σειραὶ βουνῶν τὴν διαπερνῶσι σταυροειδῶς, ἡ μὲν ἐκ βορρᾶ εἰς νότον, 2000 ποδῶν ὕψος ἔχουσα εἰς τὴν ἀνωτάτην κορυφὴν· ἡ δὲ ἐξ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς, φθάνουσα ἕως εἰς 3500 ποδῶν ὕψος· ἐκ ταύτης παρίσταται μεγαλοπρεπὴς θέα, περιλαμβάνουσα τὴν Μακεδονίαν, τὸν Ἀδριατικόν, τὴν Μεσόγειον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν Ἰταλίαν.

Ἡ πόλις Κέρκυρα κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τῆς νήσου, ἀικοδομημένη ἐπὶ τινος ἀκρωτηρίου. Συνίσταται δὲ ἀπὸ τρία μέρη, τὴν ἀκρόπολιν, τὸ ἄστυ ἢ τὴν καθ'αυτὸ πόλιν, καὶ τὰ προάστεια. Ἡ ἀκρόπολις, ἡ τὸ παλαιὸν φρούριον, εἶναι τοποθετημένη ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ ἀκρωτηρίου, καὶ ἀποχωρίζεται διὰ τάφρου περὶ τοὺς 200 πήχεις μακρᾶς, ὑπὲρ τοὺς 100 πλατείας, καὶ σχεδὸν 60 βαθείας. Ἡ θάλασσα εἰσέρχεται κατὰ τὸ βορεινὸν στόμα τῆς τάφρου ταύτης· ἀλλὰ κατὰ τὸ νότιον ἄκρον ὑπάρχει τεῖχος ἀποκόπτον τὴν συγκοινωνίαν. Ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἥτις ἔχει περιφέρειαν 240 πηχῶν, εἶναι τὸ ἀρχαῖον παλάτιον, μία ὀπλαθήκη, (τώρα χρησιμεύουσα ὡς Ἀγγλικὸν παρεκκλήσιον καὶ σχολεῖον), στρατῶν, ἀποθήκαι πολεμοφοδίων, ξενοδοχεῖόν τι, οἶκοι διάφοροι, (ἀρχήτερα μὲν ἰδιοκτησία μερικὴ, τώρα δὲ κατοικοῦμενοι ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ στρατοῦ), καὶ μία ἢ δύο ἐκκλησίαι.

Συγκοινωνεῖ δὲ ἡ ἀκρόπολις μὲ τὴν ἑξω αὐτῆς πλατεῖαν διὰ γεφύρας σηκωτῆς. Ἡ πλατεῖα αὕτη εἶναι

κομμάτιον γῆς, περὶ τοὺς 600 πήχεις μακρὸν, 240 δὲ πλατὺ. Ἐπὶ τῆς νοτίου πλευρᾶς δὲν ἔχει ποσῶς κτίρια· ἀλλὰ τὸ νέον παλάτιον καὶ τὸ παλαιὸν νοσοκομεῖον εὐρίσκονται τοποθετημένα ἐπὶ τῆς βορείου. Εἰς τὴν πλατεῖαν ταύτην γίνεται ἡ παράταξις τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν πολιτῶν αἱ περιδιαβάσεις· θέσιν ἔχει ἀρίστην· ὁ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πόλεως ἐξερχόμενος εἰς αὐτὴν βλέπει τὴν ἀκρόπολιν κατέναντι, τὰ ὄρη τῆς Ἀλβανίας ἐπὶ τῆς ἡπείρου, καὶ τὴν θάλασσαν ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν. Κατεσκευάσθη δὲ καὶ ἀμαξιτὴ ὁδὸς ὁλόγυρά της.

Ἡ πόλις, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς πλατείας, ἔχει ὡς δεκαπέντε σταδίων περιφέρειαν· χωρίζεται δ' ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπον τῆς νήσου δι' ἰσχυροῦ διπλοῦ τείχους, τὸ ὁποῖον περιορίζει αὐτὴν ἐκ δυσμῶν· πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ νότον ἔχει ἐν μόνον τεῖχος, κατὰ τὸν αἰγιαλόν. Τρεῖς πύλας ἔχει ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, μίαν δ' ἀπὸ τὸ τῆς ξηρᾶς. Οἱ οἶκοι εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον δίστεγοι· ἡ κάτω δὲ στέγη βασιτάζει τὴν ἀνωτέραν ἐπὶ παραστάδων* συνεχομένων διὰ καμαρῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν εἶδος στοᾶς ἐκατέρωθεν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν κυριωτέρων ὁδῶν, καὶ παρέχουν οὕτω σκέπην ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὴν βροχὴν. Ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας πρωτεύει ἡ τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, περίφημος διὰ τὴν πολυτελεῶς κεκοσμημένην λειψανοθήκην, διὰ τὰ ὀλόχρυσά κηροπήγια, καὶ τὸ μέγα πλῆθος ἐν γένει τῶν βαρυτίμων ἀφιερωμάτων.

Τὰ κυριώτερα προάστεια εἶναι δύο, τοῦ Ἀγ. Ρώκκου, καὶ τοῦ Μανδρακίου. Περίπατος 12 σταδίων κατὰ νότιον διεύθυνσιν ἄγει εἰς τὸν μικρὸν κόλπον τῆς Παλαιουπόλεως, ὅπου λέγεται ὅτι εὕρισκετο ἡ τῶν Φαιάκων Χρυσόπολις. Οἱ αἰγιαλοὶ τοῦ κόλπου τούτου, κατάφυτοι ἀπὸ μυρσίνας, δάφνας, ροιδιάς, καὶ πορτογαλλέας, καλοῦνται οἱ κήποι τοῦ Ἀλκινόου, καὶ χρησιμεύουν πρὸς ἄνεσιν καὶ διατριβὴν εἰς τοὺς πολῖτας.

Ὁ λιμὴν, ὅστις εἶναι ἀριστος, 80 ποδῶν ἔχων βάθος, σχηματίζεται ἀπὸ τὴν νήσον τῆς Πυθίας, κοινῶς νησίον τοῦ Βίδου, τὸ Κονδυλονήσιον, τὸ τοῦ Λοιμοκαθαρτηρίου, καὶ τὸ Νέον Φρούριον.

Τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τῆς Κερκύρας εἶναι Πανεπιστήμιον, συστηθὲν τὸ 1824 ὑπὸ τοῦ Κόμητος Γυλιφόρδου, Γυμνάσιον, ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, καὶ διάφορα προκαταρκτικὰ σχολεῖα, ὅλα διατηρούμενα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μὲ δαπάνην ἐτήσιον 3483 λιτρῶν στερλινῶν· ὑπάρχει δὲ καὶ ἐταιρεία πρὸς βελτίωσιν τῆς γεωργίας καὶ τῶν τεχνῶν.

Τὰ χωρία τῆς Κερκύρας εἶναι πολυάριθμα, 100 καὶ ἐπέκεινα τὸν ἀριθμὸν. Ὅλος ὁ ἐπὶ τῆς νήσου πληθυσμὸς συμψησοῦται εἰς 34,000 ἀρρένων, καὶ 29,000 γυναικῶν. Περὶ τὰς 16,000 ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν

* Παραστάς, ἢ παραστάτης (Pilastre), λέγεται εἰς τὴν ἀρχαῖαν κτιονικὴν σὺλλος τετράγωνος, κάποτε μεμονωμένος, συχνότερον δμως ἐμβεβλημένος εἰς τοῖχον, ἐξέχων δὲ μόνον κατὰ τὸ τεταρτημόριον ἢ πεμπτημόριον τοῦ ὀγκοῦ τοῦ.